

Gösteri-Meta Ekonomisinin Gerileyişi ve Yıkılışı

Sitüasyonist Enternasyonal

1965

13-16 Ağustos 1965'te, Los Angeleslı siyahlar ayaklandılar. Trafik polisi ile yayalar arasında geçen bir olay iki günlük bir kendiliğinden ayaklanmaya yol açtı. Sürekli takviye edilen birliklere rağmen, düzenin kuvvetleri sokakların kontrolünü yeniden ele geçiremediler. Üçüncü güne gelindiğinde, civardaki silah dükkanlarını yağmalayarak silahlanan siyahlar, polis helikopterlerine ateş bile açabildiler. Ayaklanmanın Watts bölgesiyle sınırlı kalması, ve günlerce süren sokak çatışmalarının nihayetinde kontrol altına alınması, tanklarla desteklenen bir piyade tümeni dahil olmak üzere, binlerce polis ve askeri gerektirdi. Dükkanlar tamamen yağmalandı ve çoğu yakıldı. Resmi kaynaklar (27'si siyah olmak üzere) 32 ölü, 800 yaralı ve 3000 tutuklu rapor ediyordu.

Tarafların tepkiler oldukça aydınlatıcıydı: varolan sorunları açığa çıkaran devrimci bir olay karşılarının alışılmadık bir açıklığa [*lucidity*] yönelmesini provoke eder. Örneğin, Polis Şefi William Parker, doğru bir şekilde şunları öne sürerek tüm siyah örgütlenmelerinin arabuluculuk tekliflerini reddetmişti: "Bu ayaklanmacıların lideri yok." Siyahların artık hiçbir lideri olmadığı için, bu her iki taraf için de tam bir karar anıydı. İşsiz liderlerden birisi olan, NAACP genel sekreteri Roy Wilkins'in diyecek neyi vardı? Ayaklanmanın "gerekliliği her türlü kuvvet kullanılarak bastırılması gerektiği"ni söyledi. Ve [ayaklanmayı] şiddetle protesto eden Los Angeles Kardinali McIntyre, tam da Roma Kilisesi imajını modernleştirirken, en iyi siyaset olacağı varsayılabilir [ayaklanmanın] bastırılmasında [kullanılan] şiddeti protesto etmedi; Katolikleri, yağmaya ve "görünürde hiçbir haklı gerekçesi olmayan bu şiddet"e karşı çıkmaya çağırarak, "bu önceden tasarlanmamış ayaklanmanın herkesin komşunun haklarına karşı ve kanun ile nizama duyulan saygıya karşı" [olduğunu] açıklamıştır. Ve Los Angeleslı siyahların öfkelerinin "görünürdeki haklı gerekçelerini" (ancak asla gerçek olanlarını değil) kabul edecek kadar ileri gidenler ise, [yani] mankafa enternasyonal Sol'un tüm ideologları ve "sözcüleri", sorumsuzluğu, düzensizliği, yağmayı (özellikle de silahların ve alkolün ilk hedefler olması olgusunu), siyahların kavga ve kurşunlarını ateşleyen 2000 atışı kınadılar. Ancak Los Angeles ayaklanmacılarını hak ettikleri şekilde kim savundu? Biz yapacağız. Bırakalım, ekonomistler 27 milyon \$'dan fazla ekonomik zarara üzülünler, ve şehir planlamacılar yanan en güzel süpermarketlerinden birisinin ardından iç çeksinler, ve McIntyre öldürülen şerif yardımcısının ardından hüüngür hüüngür ağlasın. Bırakalım sosyologlar bu ayaklanmanın saçmalığı ve zehirliliğinden yakınsınlar. Devrimci bir yayının rolü yalnızca Los Angeles ayaklanmacılarını haklılığını göstermek değildir, onların perspektiflerini açıklanmasına yardım etmek, bu gibi pratik bir eylemin aradığı gerçeği kuramsal olarak açıklamaktır.

Cezayir'de, Temmuz 1965'te, Boumédienné'nin askeri darbesinin ardından, durumcular, Cezayir'deki ve bir bütün olarak dünyanın geri kalanındaki koşulları yorumlayan Cezayirli'lere (ve dünyadaki tüm devrimcilere) Sesleniş'i yayımladılar. Diğer örneklerin yanı sıra, eğer "kendisini açıklıkla ortaya koyarsa" en gelişmiş kapitalist sistemin çelişkileri üzerindeki maskeyi indireceğini söyleyerek, Amerikalı siyahların hareketinden bahsetmiştik. Beş hafta sonra bu açıklık sokaklardaydı. Modern toplumun modern kuramsal eleştirisi ve aynı toplumun eylemlerine yönelik eleştiri halihazırda bir arada varılmaktadır; hala ayrı olmakla beraber her ikisi de aynı gerçekliğe doğru ilerliyor, aynı şeyden bahsediyor. Bu iki eleştiri karşılıklı olarak açıklayıcıdır, ve birisi anlaşılmasın ötekisi anlaşılabilir. Bizim "hayatta kalma" [*survival*] ve "gösteri" kuramımız, Amerikan yanlış-bilincine göre oldukça anlaşılmasın olan bu eylemler tarafından aydınlığa kavuşturulmuş ve onaylanmıştır. Bir gün, bu eylemler de bu kuram tarafından aydınlığa kavuşturulacaktır.

Watts patlamasına kadar, siyah yurttaşlık hakları gösterileri, liderleri tarafından, polisin ve ırkçılar tarafından [yapılan] -geçen Mart'ta Alabama, Montgomery'de yapılan yürüyüşte olduğu gibi- en kaba şiddeti hoş gören yasal sistemin sınırları içinde tutulmuştur. Bu son skandalın ardından dahi, federal hükümet, Vali Wallace ve Martin Luther King arasında yapılan dikkatli anlaşma, 10 Mart'ta Selma yürüyüşçülerinin polisin ilk uyarısıyla onurla ve dualarla geri çekilmesine yol açmıştır. Göstericiler tarafından beklenen çatışma basit bir potansiyel çarpışma gösterisine indirgenmiştir. O anda şiddetsizlik cesaretinin en acınacak sınırına ulaşmıştı: ilk önce kendinizi düşmanın yumruğu karşısında korumasız bırakın, ardından ahlaki asaletinizi onu daha fazla kuvvet kullanmanın yaratacağı sıkıntıdan kurtarma noktasına kadar zorlayın. Ancak buradaki temel nokta, sivil haklar hareketinin sadece yasal sorunlara yasal araçlarla hitap etmesidir. Yasal sorunlar söz konusu olduğunda yasal yollara başvurulması man-

tıksaldır. Mantıksız olan şey, apaçık bir yasadışılığın üzerine, adeta işaret edilirse düzeltilecek basit bir dalgınlıkmişçasına, yasal yasal yollara başvurarak gidilmesidir. Birçok Amerikan eyaletinde siyahların hala eziyet çektiği kaba ve göze batan yasadışılığın kökü, mevcut yasaların kapsamı içerisinde olmayan, ve bu toplumun çok temel yasaları karşısında gelecekteki hiçbir adli yasanın üstesinden gelemeyeceği bir sosyo-ekonomik çelişkide yatmaktadır. Amerikalı siyahların gerçekte talep etme cesareti gösterdikleri şey gerçekten yaşama hakkıdır, ve son tahlilde bu toplumun toptan yıkılmasını gerektirir. Siyahlar günlük yaşamlarında kendilerini giderek daha yıkıcı yöntemler kullanmak zorunda bulduklarından, bu daha da açık bir hale gelmektedir. Mesele artık yalnızca Amerikalı siyahların koşulları değildir, ilk ifadesini Amerikalı siyahlar arasında bulan Amerika'nın koşullarıdır. Watts ayaklanması ırkçı bir çatışma değildi: siyah dayanışması siyah dükkan sahiplerine ve hatta siyah taksi şöförlerine kadar uzanmazken, ayaklanmacılar kendi yollarına giden beyazlara dokunmayıp yalnızca beyaz polislere saldırdılar. Martin Luther King'in bile ayaklanmanın kendi uzmanlık sınırlarını aştığını kabul etmek zorunda kalmıştı. Geçen Ekim'de Paris'de konuşma yaparken, şöyle dedi: "Bu bir ırk ayaklanması değildi. Bir sınıf ayaklanmasıydı."

Los Angeles ayaklanması, metaya karşı, işçi-tüketicilerin hiyerarşik bir şekilde meta standartlarına tabi olduğu bir meta dünyasına karşı bir ayaklanmaydı. Tüm ileri ülkelerdeki genç suçlular [*delinquent*, sorumluluklarını yerine getirmeyen] gibi (ancak, geleceği olmayan bir sınıf kesimi, önemli herhangi bir bütünleşme veya terfi etme şansına inanamayan bir proletar kesimi olmaları nedeniyle onlardan daha radikal bir şekilde), Los Angeleslı siyahlar modern kapitalist propagandayı, onun bolluk reklamını kelimesi kelimesine almaktadır. Şimdi gösterilen ve soyut bir şekilde erişilebilir olan tüm nesnelere sahip olmak istiyorlar, çünkü bunları kullanmak istiyorlar. Bu yolla onlar kendi değişim-değerlerine; onları kendi amaçları doğrultusunda şekillendiren ve komuta eden, herşeyi önceden seçen meta gerçekliğine meydan okuyorlar. Hırsızlık ve hediye yoluyla, metanın baskıcı rasyonelitesini anında çürüten, onun ilişkilerinin ve hatta onun üretiminin rastgele ve gereksiz olduğunu ortaya döken bir kullanımı yeniden keşfediyorlar. Watts mahallesinin yağmalanması bu çarpıtılmış ilkenin en doğrudan gerçekleşimiydi: "Herkese yanlış ihtiyaçlarına göre" –bizzat yağmalama eyleminin reddettiği ekonomik sistemce belirlenen ve üretilen ihtiyaçlar. Ancak övünülen bolluk, yabancılaşan emeğin hengamesi ve artan karşılanmayan toplumsal ihtiyaçlar içerisinde ebediyen kovalanmak yerine, bir kere görüldüğü haliyle kabul edillip ve doğrudan ele geçirilirse, gerçek arzular festivalvari kutlamada, neşeyle kendini ortaya koymasında, yıkımın eğlencesinde [*potlatch*, Kızılderililerde hediyelerin sonunda yakıldığı eğlence] ifade edilmeye başlanır. Metaları tahrip eden insanlar, metalar karşısındaki beşeri üstünlüklerini gösterirler. Kendi gerçek ihtiyaçlarını çarpıtarak yansıtan rastgele biçimlere boyun eğmeyi bırakırlar. Watts'ın alevleri tüketim sistemini tamamladı. Elektriği olmayan veya elektriği kesilmiş insanların büyük buzdolaplarını çalması, oyun içerisinde bir gerçekliğe dönüştürülen varsıllık [*affluence*, refah] yalanının en iyi resmidir. Bir kere artık satın alınmayınca, meta –alacağı belirli biçim ne olursa olsun– eleştiriye ve değişikliğe açık hale gelir. Ancak para ile karşılığı ödendiği zaman, takdire değer bir fetiş, hayatta kalma dünyasında bir statü sembolü olarak ona saygı gösterilir.

Yağmalama, doğal olmayan ve insanlık dışı bir meta bolluğu toplumuna karşı gösterilen doğal bir tepkidir. Anında olduğu haliyle metayı gözden düşürür, ve metanın en nihayetinde ima ettiği şeyi gözler önüne serer: ordu, polis ve devletin silahlı şiddet tekelinin diğer uzmanlaşmış müfrezeleri. Bir polis nedir? O, metanın faal hizmetçisidir; işi insan emeğinin belli bir ürününün –(ondan faydalanmak isteyen herkese bağlı olan, pasif, cansız bir nesne [olarak]) basitçe bir buzdolabı veya tüfek haline gelmesi yerine, büyüleyici karşılığının ödenmesi gereği özelliğine haiz– meta olarak kalmasını sağlamak olan, metaya tamamen itaat eden bir insan. Siyahlar, polise mecbur olma utancını reddederken, aynı zamanda metalara mecbur olma utancını da reddediyorlar. Piyasa terimleriyle hiçbir gelecekleri olmayan Watts gençliği şimdinin başka bir niteliğini yakaladılar, ve bu nitelik öylesine tartışma götürmez ve karşı konulamaz bir nitelik ki bütün bir nüfusu –kadınları, çocukları ve hatta rastlantı eseri sahnede yer alan sosyologları bile– dört bir yandan kuşattı. Semtin genç siyah sosyologlarından olan Bobbi Hollon, Ekim'de Herald Tribune şunu söylemişti: "Önceden insanlar Watts'dan olduklarını söylemekten utanırlardı. Bunu ağızlarında gevelerlerdi. Şimdi bunu gururla söylüyorlar. Beline kadar açık gömlekle ortalıkta dolaşıp duran

ve yarım saniye içerisinde sizi parça parça edecek oğlanlar, artık her sabah saat yedide gıda dağıtımını örgütlemek üzere buraya geliyorlar. Tabii ki, gıdalar yağmalanmamış gibi davranmanın bir anlamı yok. . . . Tüm bu Hristiyan zırvalar uzun süreden beridir siyahların aleyhine kullanılıyordu. Bu insanlar on yıllarca yağma yapabilirlerdi, ancak bu dükkanların yıllardan beridir onlardan çalmış oldukları paranın yarısını bile almış olmazlardı. . . . Ben, ben sadece küçük bir siyah kızım.” Ayaklanma sırasında sandaletlerine bulaşan kanı asla yıkamayacağına yemin eden Bobbi Hollon ekliyor: “Şimdi bütün dünya Watts’i izliyor.”

İnsanlar kendilerini tarihe müdehale etmekten caydırmak üzere tasarlanmış koşullarda onu nasıl biçimlendirirler? Los Angeleslı siyahlara Birleşik Devletler’deki diğer siyahlardan daha iyi ücret verilmektedir, ancak çevrelerinde caka satan Kaliforniya’nın süper zenginlerinden de en çok ayrı tutulanlar da yine onlardır. Küresel gösterinin [spectacle] merkezi olan Hollywood hemen bitişiklerinde. Sabır gösterirlerse Amerika’nın zenginliğinden pay alacakları sözü verilmiştir onlara, ancak onlar bu zenginliğin sabit bir durum olmadığını, sonu gelmeyen bir merdiven olduğunu fark ettiler. Ne kadar yükseğe tırmanılırsa zirveden o kadar uzaklaşmaktadırlar, çünkü dezavantajlı olarak başlamışlardır, çünkü daha az kalifiyedirler ve bu nedenle işsizler arasında sayıları daha fazladır, ve son olarak da çünkü onları ezen hiyerarşi yalnızca ekonomik satın alma gücüne dayanmamaktadır: tüm beşeri iktidarın satın alma gücüne dayandığı toplumdaki gelenekler ve önyargılar sayesinde günlük yaşamın her alanında doğuştan aşağı olarak görülürler. Amerikan siyahlarının insani zenginliklerinin küçümsenmesi ve suçlu olarak görülmesi gibi, parasal zenginlikler de Amerika’nın yabancılaşmış toplumunda onları asla tamamen kabul edilebilir yapmayacaktır: bireysel refah [onları] sadece daha zengin bir kara köpek yapar, çünkü bir bütün olarak siyahlar hiyerarşik refah toplumunda yoksulluğu temsil etmek zorundadır. Her görgü tanığı, ayaklanmanın küresel önemini açığa vuran haykırışı vurguluyordu: “Bu bir siyah devrimdir ve dünya bunu bilsin istiyoruz!” Özgürlük Hemen Şimdi tarihteki tüm devrimlerin parolasıdır, ancak ilk defa şimdi sorun kıtlığın üstesinden gelmek değil, yeni ilkelere göre maddi bolluğun efendisi olmaktır. Bolluğun efendisi olmak yalnızca onun paylaşım şeklini değiştirmek demek değildir, onu toptan yeniden yönlendirmektir. Bu, engin ve kapsamlı bir mücadelenin ilk adımıdır.

Siyahlar mücadelelerinde yalnız değiller, çünkü Amerika’daki tabakalar arasında modern kapitalizmi reddedişleri siyahları andıran yeni bir proleter bilinç (kendi eylemlerinin, kendi yaşamlarının hiçbir şekilde efendileri olmadığını [kavrayan] bir bilinç) yükselmekte. Aslında, şimdi yayılmakta olan daha genel bir mücadele hareketinin belirtisi, siyah hareketinin ilk aşamasıydı. Yurttaş hakları hareketine katılmaları nedeniyle rahatsız edilen Berkeley öğrencileri, Aralık 1964’de Kaliforniya’nın “çeşitlilik” [multiversity, bir üniversitenin ayrı kampüslere dayalı olan işleyiş tarzı] işleyişine meydan okumayan, ve nihayetinde de bu kadar pasif bir rol oynamaya programlandıkları Amerikan toplumsal sisteminin tamamının sorgulanmasını isteyen bir grev (FSM) başlattılar. Gösteri, yaygın öğrenci demlenmesini, hap kullanımını ve cinsel ahlaksızlığı ifşa ederek buna anında cevap verdi –siyahların uzun süreden beridir ayıplandıkları eylemlerin aynıları. Bu öğrenci kuşağı hakim gösteriye karşı yeni bir mücadele biçimi keşfetti; Rodezya krizi sırasında İngiltere’nin Edinburg Üniversitesi’nde kullanılan münazara biçimi. Bu açıkça ilkel ve kusurlu olan biçim, insanların meselelere yönelik tartışmalarını akademik sınırlar veya sabit bir zaman dilimi içerisinde sınırlamayı reddettikleri bir aşamayı. Aynı ay içerisinde Berkeley ve New York sokaklarında onbinlerce Vietnam savaşı karşıtı ortaya çıktı, ve haykırışları Watts ayaklanmacılarınınkini yankılandırıyordu: “Bizim mahallelerimizden ve Vietnam’dan defolun!” Daha radikalleşen birçok beyaz sonunda yasanın dışına çıkıyordu: ordunun asker toplama heyetlerinin nasıl aldatılacağına ilişkin “dersler” veriliyor (Le Monde, 19 Ekim 1965) ve askere çağrı bildirimleri televizyon kameralarının önünde yakılıyor. Refah toplumunda, bu refaha ve onun bedeline karşı olan nefret ifade ediliyordu. Gösteri, özerk faaliyeti onun değerini reddeden ileri bir kesim tarafından alaya alınmıyordu. Klasik proletarya, kapitalist sistemle geçici olarak bütünleştirilmiş olmaları ölçüsünde, siyahlarla bütünleşmekte başarısız olmuştu (çoğu Los Angeles sendikası 1959’a kadar siyahları [üyeliğe] kabul etmiyordu); şimdi siyahlar, sadece ırksal bir bütünleşme sözü demek olan kapitalizmle bütünleşmenin mantığını reddeden herkes için bir buluşma noktası olmuştu. Konfor, piyasada olmayan bir şeyi amaçlayanlar (ki aslında piyasa bunları bilhassa dışarda bırakmaktadır) için bir daha asla yeterince konforlu olmayacaktır. En ayrıcalıklı olan-

ların eriştiği teknoloji seviyesi bir aşağılama haline gelir, ve en kolay kavranan ve içerleneni en temel hakarettir: maddeleştirilmek [*reification*, basit ve somut bir hale sokulmak]. Los Angeles ayaklanması, sıcak hava dalgası sırasında havalandırmanın olmadığı argümanıya kendisini meşrulaştıran tarihteki bir ilkti.

Amerikalı siyahların kendi özel gösterisi, kendi siyah gazeteleri, dergileri ve yıldızları var; bunu bir hile olarak ve bir alaya alınmanın ifadesi olarak tiksiniyorlarsa, sebebi bunu bir azınlık gösterisi, genel gösterinin basit bir uzantısı olarak görüyor olmalarıdır. Kendi çekici tüketim gösterilerinin beyazlarıninkinin bir sömürgesi olduğunu fark etmeleri, onların bütün bir ekonomik-kültürel gösterinin yalancığını daha çabukça görmelerini sağlıyor. Onlar, her Amerikalının resmi değeri olan refaha gerçekten ve derhal katılmayı isteyerek, aslında Amerikan günlük yaşam gösterisinin eşitlikçi bir gerçekleşimini talep ediyorlar –gösterinin yarı cennetvari, yarı dünyevi olan değerlerinin sınamaya tabi tutulmasını istiyorlar. Ancak bunun ne derhal ne de eşit bir şekilde gerçekleştirilememesi –beyazlar için bile– gösterinin doğasında yatar. (Siyahlar aslında ibret gösterisinin mükemmel bir nesnesi gibi işlev görmektedir: böylesi bir perişanlığa düşme tehlikesi diğerlerini de bir sidik yarışına iter.)

Kapitalist gösteriyi görüldüğü haliyle alarak, siyahlar zaten gösterinin kendisini reddetmektedirler. Gösteri kölelerin uyuşturucusudur. Harfi harfine kabul edilmek üzere değil, erişilmez bir şeyin peşinden gidercesine takip edilmek üzere tasarlanmıştır; bu ayırım ortadan kaldırıldığında, hile ortaya çıkar. Bugün Birleşik Devletler’de beyazlar metaların kölesi haline gelirken, siyahlar bunu olumsuzlamaktadırlar [yadısmaktadırlar]. Siyahlar beyazlardan daha çok şey talep ediyorlar –bu, beyaz toplumsal sistemin dağılması dışında hiçbir çözümü olmayan sorunun özüdür. Kendi köleliklerinden kurtulmak isteyen beyazlar işte bu nedenle ilk önce siyah devrime katılmalıdır –tabii ki, ırksal bir dayanışmada değil, metanın ve devletin birleşik bir küresel reddinde. Siyahlarla beyazlar arasındaki ekonomik ve psikolojik mesafe siyahların beyaz tüketicileri gerçekte oldukları gibi görebilmelerini sağlar, ve onların beyazları haklı bir şekilde küçümsemeleri genelde pasif tüketicilerin küçümsenmesine doğru gelişir. Bu rolü reddeden beyazların, bunun en temel sonuçlarını ortaya çıkararak ve her şekilde onları destekleyerek, mücadelelerini siyahlarınkı ile ilişkilendirmekten başka şansları yoktur. Eğer mücadelenin radikalleşmesiyle böylesi bir yakınlaşma sağlanamazsa, siyah milliyetçi eğilimler güçlenecek, eski toplumun özelliği olan anlamsız etnik zıtlıklar ortaya çıkacaktır. Bugünkü durumun diğer bir olası sonucu, boyun eğme artık katlanılmaz olduğunda, karşılıklı kıyımdır. Ayrılıkçı veya Afrika yanlısı bir siyah milliyetçiliği inşa etme girişimleri gerçek baskıya yanıt getirmeyen düşlerdir. Amerikalı siyahların bir anayurdu yoktur. Onlar kendi ülkelerindedirler ve yabancılaştırılmışlardır. Aynen nüfusun geri kalanı gibi, ancak siyahlar bunun farkında. Bu anlamda, onlar Amerikan toplumunun en geri değil, en ileri kesimidirler. Onlar faal bir olumsuzlamadır, *”mücadeleyi harekete geçirerek tarihi yapan kötü yan”*dır (The Poverty of Philosophy). Afrika’nın bu konuda özel bir tekeli yoktur.

Amerikan siyahları, aynen elektronik aygıtlar veya reklamlar veya siklotron gibi modern endüstrinin bir yan ürünüdür. Ve bunun çekişkileri içlerinde barındırırlar. Onlar, gösteri cennetinin aynı anda hem bütünleştirmek hem de dışlamak zorunda olduğu insanlardır; sonuçta, onlar aracılığıyla gösteri ile insan faaliyeti arasındaki karşıtlık tamamen gözler önüne serilmektedir. Gösteri evrensel, aynen meta gibi küreyi dolaşır. Ancak meta dünyası sınıf çatışmasına dayandığı için, metanın kendisi bizzat hiyerarşiktir. Metanın (böylece de rolü meta dünyasını bilgilendirmek olan gösterinin) hem evrensel hem de hiyerarşik olması gereği, evrensel bir hiyerarşikleşmeye yol açar. Ancak bu hiyerarşikleşmenin gizli kapaklı kalması gerektiği için, gizli kapaklı bir biçimde ifade edilir –irrasyonel rasyonelleştirmenin dünyasındaki irrasyonel, hiyerarşik değer yargıları nedeniyle. Her yerde ırkçılığı yaratan şey işte bu hiyerarşikleşirmedir. İngiltere İşçi Partisi hükümeti beyaz olmayan göçmenlerin kısıtlanması noktasına gelirken, alt-proletaryasını Akdeniz alanından ithal ederek kendi sınırları içerisinde koloniyel bir sömürü geliştiren Avrupa’nın endüstriyel olarak ileri ülkeleri de bir kere daha ırkçı hale gelmektedirler. Ve Rusya anti-Semitik olmaya devam ediyorsa, bunun sebebi onun emeğin bir meta olarak alınması ve satılması gereken, hiyerarşik bir toplum olmaya devam etmesidir. Meta sürekli olarak kendi etki alanını genişletmekte ve –ister emek lideri ile işçi arasında, isterse ancak suni bir şekilde birbirinden ayırt edilebilen modelleriyle iki araba sahibi arasında– yeni hiyerarşi biçimleri üretmektedir. Bu, meta rasyonelitesindeki

asıl defodur, burjuva mantığının hastalığıdır –bürokratik sınıflar tarafından miras edinnilen bir hastalık. Ancak belli bazı hiyerarşilerin itici saçmalığı, ve tüm meta dünyasının bunların korunmasına yönelik olarak körlemesine ve otomatik bir şekilde yönlendirilmesi olgusu, insanların –olumsuzlama pratigine dahil oldukları andda– tüm hiyerarşileri saçma olarak görmelerine yol açar.

Endüstri Devrimi tarafından üretilen rasyonel dünya, insanları rasyonel bir şekilde yerel ve ulusal kısıtlarından kurtardı ve onları küresel ölçekte birbirine bağıntıladı; ancak onun irrasyonelitesi, ifadesini çılgın fikirlerde ve grotesk [garip] değerlerde bulan gizli mantığa uygun olarak, insanları bir kere daha birbirinden ayırmaktadır. Kendi dünyalarından uzaklaştırılmış insanlar her yerde yabancılarla çevrelenmiştir. Barbarlar artık yerkürenin bir ucunda değil, dünya genelindeki hiyerarşik tüketime katılmaya zorlanmalarıyla barbarlara dönüştürülen genel nüfusun içindedirler. Tüm bunu kamufle eden hümanizm yaldızı insancıl değildir, insan eylem ve arzularının olumsuzlamasıdır; bu, metanın hümanizmidir, asalak bir metanın [evi olan] insan için gösterdiği ihtimamdır. İnsanları nesnelere dönüştürenler açısından, nesnelere insani nitelikler kazanıyor gözükür ve gerçekten de insani [olan] tezahürler [*manifestation*, ortaya koymalar] ise bilinçsiz "hayvan davranışları" olarak görülür. Böylece, Los Angeles'ın baş hümanisti William Parker şöyle diyebilmektedir: "*Hayvanat bahçesindeki bir grup maymun gibi hareket etmeye başladılar.*"

Kaliforniya yetkilileri "isyan hali" ilan ettikleri zaman, sigorta şirketleri bu düzeyde riskleri karşılamadıklarını hatırlattılar –onlar hayatta kalmanın ötesinde bir şeyi garanti etmezler. Amerikalı siyahlar, sessiz kaldıkları müddetçe çoğu olayda hayatta kalmalarına müsaade edileceğinden emin olabilirler. Kapitalizm, "refahi" en yoksul olanlara dağıtabilecek kadar devlette yeterince yoğunlaşmış ve [onunla] birbirine bağlı hale gelmiştir. Ancak toplumsal olarak örgütlenmiş bir hayatta kalmanın ilerlemesi karşısında çok geride kalmaları olgusu nedeniyle, siyahlar hayatın sorunlarını ortaya çıkarırlar; onların asıl olarak talep ettikleri şey hayatta kalmak değil yaşamaktır. Siyahların sigorta ettirecekleri bir şeyleri yoktur; onların misyonu tüm eski özel sigorta ve güvenlik biçimlerini yıkmaktır. Gerçekte oldukları şekilde gözükürler: Amerikanın büyük bir çoğunluğunun değil, tüm modern toplumun yabancılaştırılmış yaşam tarzının uzlaşmaz düşmanları. En ileri endüstriyel ülke, sistem yıkılmadığı sürece her yerde izlenmesi gereken yolu göstermektedir bizlere.

Bazı siyah milliyetçi aşırıları, ayrı bir ulustan başka hiçbir şeyi kabul edemeyeceklerini göstermek amacıyla, bir gün Amerikan toplumunun tam yurttaşlığını ve ekonomik eşitliğini kabul etse bile, kişisel düzeyde asla ırklar arası evliliği kabul etmeye razı olmayacağını öne sürmüştür. İşte bu nedenle Amerikan toplumunun kendisi –Amerika'da ve dünyadaki her yerde– ortadan kaldırılmalıdır. Tüm ırksal önyargıların sona ermesi, cinsel engellemelerle ilgili olan tüm diğer önyargıların sona ermesi gibi, ancak "evlilik"in ötesinde, yani (Amerikalı siyahlar arasında büyük ölçüde dağılmış olan) burjuva ailesinin ötesinde bulunabilir –hem bir hiyerarşik ilişkiler modeli olarak, hem de iktidarın (ister para, isterse toplumsal-bürokratik statü biçiminde) istikrarlı bir aktarımı [mirası] için bir yapı olarak, Birleşik Devletler'de olduğu kadar Rusya'da sürmekte olan burjuva ailesi. Amerikan gençliğinin, otuz yıllık bir sessizliğin ardından bir mücadele kuvveti olarak ayağa kalktığı, ve siyah ayaklanmanın onların İspanya İç Savaşı olduğu bugünlerde sıklıkla dile getiriliyor. Bu sefer, onların "Lincoln Tugayları" girmekte oldukları mücadelenin önemini tam olarak anlamalı ve onun evrensel yönünü tamamen desteklemelidir. Siyah ayaklanma açısından Watts'ın "aşırılıkları", POUM'un Mayıs 1937'de Barcelona'daki silahlı direnişinin Franco karşıtı savaşa ihanet olmasından daha büyük bir siyasi hata değildir. Gösteriye karşı ayaklanma –Watts gibi yalnızca tek bir mahalleyle sınırlı olsa bile– herşeyi sorgulanmaya açar, çünkü bu insanlıktan çıkarılmış [canavarlaştırılmış] bir yaşama karşı [yapılan] bir insani protestodur; gerçek bireylerin, gerçek insani ve toplumsal doğalarını tam anlamıyla gerçekleştirecek ve gösteriyi aşacak bir topluluktan ayrı tutulmalarına karşı [yaptıkları] bir protestodur.

Posia

Sitüasyonist Enternasyonal
Gösteri-Meta Ekonomisinin Gerileyişi ve Yıkılışı
1965

18.02.2023 tarihinde şuradan alındı: [geocities.ws/anarsistbakis https://tr.anarchistlibraries.net/library/situasyonist-enternasyonal-gosteri-meta-ekonomisinin-gerileyisi-ve-yikilisi](https://tr.anarchistlibraries.net/library/situasyonist-enternasyonal-gosteri-meta-ekonomisinin-gerileyisi-ve-yikilisi)

Çeviri: Anarşist Bakış

İngilizce Aslı: The Decline and Fall of the Spectacle-Commodity Economy

edu.wll.im